

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL T. G. 2016 M. SPALIO 14 D. SKUNDO**

2017 m. sausio 18 d. Nr. SP-3
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 13.1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2016 m. spalio 14 d. gautą pareiškėjo T. G. (toliau – pareiškėjas)¹ skundą (toliau – skundas) dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų Lietuvos edukologijos universitete (toliau – LEU) ir pateiktą medžiagą²,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas Kontrolieriui nurodė šiuos skundžiamus subjektus ir jų veiksmus: „LEU už mokymosi sąlygų nesudarymą, ignoravimą, nekokybiško mokslo, studijų programos pateikimą, dėstymą <...>“, LEU asistentą Mantautą Ruzą, <...> už neteisingus kaltinimus, dėstomos programos metodus, akademinės etikos pažeidimus <...>“, lektorę dr. Jolantą Saldukaiytę „<...> už suvaržymą, ignoravimą, įžeidimus, akademinės etikos pažeidimus <...>“ ir Filosofijos katedros vedėją doc. dr. Liutaurą Degėsį „<...> už dėstomos programos metodą, ignoravimą, neteisingus kaltinimus, įžeidimus, akademinės etikos pažeidimus <...>“ (čia ir toliau skunde cituojama pareiškėjo kalba netaisyta).

Pareiškėjas prašo:

„Ištirti susiklosčiusią situaciją <...>, teisingumo, žmogiškumo, kad klausimų adresatai atsakytų į klausimus, viešo žodžio LEU, dalyvaujant senatui, kad kažkas padarytų sprendimą ir / arba prisiimtų atsakomybę.“

¹ Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu.

² Pareiškėjo pateiktų užsiėmimų garso įrašų patikimumas nekvestionuojamas.

Pažymėtina, kad Kontrolierius pagal kompetenciją skundo aplinkybes vertino ir konstatavo pažeidimus akademinės etikos ir procedūrų požiūriu.

Pareiškėjas 2016-10-17 el. laišku pateikė papildomą informaciją, kurioje nurodyti LEU ir minėtų LEU darbuotojų veiksmai, galimai pažeidžiantys akademinę etiką ir procedūras, ir paties darytus paskaitų, seminarų ir pokalbių su LEU administracija garso įrašus.

Pareiškėjas nurodė:

1) LEU asistentas Mantautas Ruzas „<...> už akių, viešai prieš auditoriją išvadino mane „nenormaliu“ <...>“, „<...> pašiepia studentą prieš visą auditoriją <...>“, „<...> bando suburti studentus į neteisėtus „filmų seansus“, po paskaitų.“ ir „<...> jo filosofijos srities žinios neatitinka jo mokslinio laipsnio.“;

2) dr. Jolanta Saldukaiytė. „<...> su kitais bendrakursiais gilinasi į dėstomą medžiagą, <...> o prašoma, kad paklaustų ar man viskas [aišku] iš dėstomos medžiagos – ignoruoja, netoleruoja <...>.“ ir „<...> galimai pažeidė etikos kodeksą aptarinėdama studento atsiskaitymą su kitu dėstytoju.“ (laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija čia ir toliau – mūsų);

3) dr. Liutauras Degėsys „<...> atsisako priimti į paskaitas. Visus studentus išveda į kitas patalpas, o mane palieka sėdėti vieną ignoruoja, kaltina kad jo paskaitos yra griunamos ir žlugdomos.“, „Dėstytojas praleidžia paskaitas jose nedalyvaudamas, nesivadovauja tvarkaraščiu už praleistas paskaitas neatsiskaito, neinformuoja kada jas atidirbs.“ ir „<...> nepakantus studento išsakytai nuomonei. Suvaržo ir riboja neleisdamas laisvai reikšti minties paskaitų metu.“, pridedama, kad dr. Liutauras Degėsys „<...> galimai nekompetingas, jam trūksta žinių, kurios atitiktų jo mokslinį laipsnį.“ Pagal pateiktus garso įrašus, studentas buvo paliktas auditorijoje ir nepriimtas į paskaitą dėl garso įrašinėjimo be dėstytojo sutikimo paskaitos metu;

4) L. e. LEU Istorijos fakulteto dekanas pareigas doc. dr. Deimantas Karvelis „<...> nesąžiningai apkaltino teigdamas, kad studentas griaua paskaitas, privertė studentą, studijuojantį valstybės finansuojamose bakalauro studijų programoje praleisti paskaitas.“

Kontrolierius 2016-10-20 raštu Nr. S-365 kreipėsi į LEU, prašydamas pateikti skundo nagrinėjimui reikiamą informaciją:

- „1) <...> pateikti LEU Akademinės etikos kodeksą;
- 2) pateikti LEU studijų sutartį, kurią pasirašo su universitetu stojantysis;
- 3) pateikti paskaitų vedimo tvarką reglamentuojančias teisės aktų nuostatas;
- 4) pateikti garso įrašinėjimo priemonių naudojimo paskaitose tvarką;
- 5) atsakyti, kokios sankcijos taikomos studentams, trukdantiems vesti paskaitas (pateikti tokių sankcijų skyrimą reglamentuojantį teisės aktą).“

LEU 2016-11-04 raštu Nr. 06-R4-953 pateikė LEU Etikos kodeksą, LEU ir studento, studijuojančio valstybės finansuojamoje bakalauro studijų vietoje, studijų sutarties tipinę formą, LEU ir studento, studijuojančio valstybės nefinansuojamoje bakalauro studijų vietoje, studijų sutarties tipinę formą ir akademinį 2016-2017 m. m. studijų kalendorių. Taip pat nurodė, kad LEU „<...> neturi patvirtintos garso įrašinėjimo priemonių naudojimo paskaitose tvarkos.“, ir kad „Paskaitų vedimo tvarką apibrėžia akademinis studijų kalendorius, kuriame nurodytas paskaitų vedimo laikas.“

Pareiškėjas 2016 m. lapkričio 8 d. Tarnybai pateikė papildomą informaciją, kurioje nurodyta, kad doc. dr. Deimantas Karvelis „<...> nepagrįstai atsisakė studentui suteikti akademines

atostogas <...>.“ ir „galimai tyčia ir sąmoningai delse atsakyti <...>.“, ir LEU Istorijos fakulteto komisijos dėl pareiškėjo 2016 m. lapkričio 7 d. prašymo posėdžio garso įrašą.

Pareiškėjas 2016 m. lapkričio 9 d. Tarnybai pateikė prašymą „<...> ištirti kodėl nesutampa gerb. studijų prorektorės Vilijos Salienės parašai.“ ir pridėjo LEU 2016 m. lapkričio 3 d. raštus Nr. 02-R4-941 ir Nr. 02-R4-942, kurie yra pasirašyti dviem skirtingais prorektorės parašais.

Pareiškėjas 2016 m. lapkričio 10 d. Tarnybai pateikė papildomą informaciją apie „galimai neteisėto filosofijos ir etikos mokslinio būrelio“ veiklą.

Kontrolierius 2016 m. lapkričio 10 d. kreipėsi į LEU Filosofijos katedros vedėją doc. dr. Liutaurą Degėšį ir LEU studijų prorektorę prof. dr. Viliją Salienę, kviesdamas atvykti į Tarnybą dėl skundo aplinkybių paaiškinimo (raštai Nr. S-386 ir Nr. S-387).

2016 m. lapkričio 16 d. į Tarnybą atvykusi prof. dr. Vilija Salienė susitikimo su Kontrolieriumi metu negalėjo paaiškinti, kodėl pareiškėjo studijų sutarties paskutiniame lape studento (pareiškėjo) ir pasirašiusio studento (pareiškėjo) pavardės nesutampa. Iš prof. dr. Vilijos Salienės vėliau Tarnybai pateiktų pareiškėjo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento ir pavardės pakeitimo liudijimo duomenų matyti, kad pareiškėjo studijų sutartyje (paskutiniame lape) nurodytas sutartį su LEU sudaręs studentas (pareiškėjas) ir sutartį pasirašęs studentas (pareiškėjas) yra tas pats asmuo.

Prorektorė paaiškino, kad pareiškėjui galėjo kilti įtarimų, kad vienas iš parašų yra ne jos, nes ji pasirašo dviem skirtingais parašais.

2016 m. lapkričio 29 d. doc. dr. Liutauras Degėsys ir doc. dr. Deimantas Karvelis susitikimo su Kontrolieriumi metu negalėjo nurodyti teisės aktų, kurie reglamentuoja dėstytojų ir studentų elgesį paskaitų metu: pavyzdžiui, kiek ir kada paskaitų metu studentas gali užduoti klausimų, ar skiriasi seminarų ir paskaitų vedimo ir elgesio taisyklės, kas yra paskaitų, kaip nurodo doc. dr. Liutauras Degėsys ir doc. dr. Deimantas Karvelis, „griovimas“. Be to, doc. dr. Liutauras Degėsys pažymėjo, kad dėstant filosofijos dalyką laisva demokratiška aplinka ir diskusijos yra neatsiejamos disciplinos dalys, todėl paskaitos nedaug kuo skiriasi nuo seminarų, o griežtos taisyklės ribotų studentų galimybes gilintis į dėstomą dalyką.

Kontrolierius 2016-11-11 raštu Nr. S-388 paprašė LEU:

„1) pateikti teisės aktą, reglamentuojantį akademinį atostogų suteikimo / nutraukimo tvarką;

2) nurodyti ir pateikti tvarką, kuria vadovaujantis LEU atsakoma į suinteresuotų asmenų raštus / prašymus;

3) nurodyti ir pateikti nuobaudų studentams ir dėstytojams skyrimo tvarką reglamentuojančius dokumentus;

4) pateikti paskaitų vedimo tvarką reglamentuojančias teisės aktus;

5) nurodyti ir pateikti LEU Istorijos fakulteto filosofijos ir etikos mokslinio būrelio steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus;

6) pateikti Filosofijos bakalauro studijų programos ir šių studijų metu dėstomų dalykų išsamius aprašus;

7) pateikti LEU asistento Mantauto Ruzo, lektorės dr. Jolantos Salduikaitytės, Filosofijos katedros vedėjo doc. dr. Liutauras Degėšio ir l. e. Istorijos fakulteto dekanı pareigas doc. dr. Deimanto Karvelio pareigybių aprašymus.“

LEU 2016-11-18 raštu Nr. 01-R4-997 pateikė ne visą informaciją ir nurodė, kad:

„<...> 2. Į suinteresuotų asmenų prašymus atsakoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių ir prašymo, skundo ar kito kreipimosi faktą patvirtinančio dokumento formos patvirtinimo“ <...>.

7. [LEU] Istorijos fakulteto dekaną funkcijas reglamentuoja [LEU] Statutas <...>, [LEU] asistento, lektoriaus ir docento pareigybės reglamentuoja [LEU] Statutas ir [LEU] dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų konkursų organizavimo, atestavimo ir minimalių kvalifikacinių reikalavimų nustatymo tvarkos aprašas <...>.“

Atsižvelgdamas į tai, kad 2016-11-18 raštu Nr. 01-R4-997 buvo pateikta ne visa informacija, Kontrolierius 2016-11-22 raštu Nr. S-411 kreipėsi į LEU, doc. dr. Liutaurą Degėšį ir Mantautą Ružą prašydamas pateikti:

„1) teisės aktą, reglamentuojantį papildomą popaskaitinę veiklą LEU;

2) minėto mokslinio būrelio programą, kurioje būtų numatyti mokslinio būrelio tikslai, vertybinės nuostatos, dalyvavimo mokslinio būrelio veikloje taisyklės ir pan.“

Kontrolierius 2016-11-11 raštu Nr. 389 kreipėsi į doc. dr. Deimantą Karvelį ir LEU prašydamas pateikti „<...> LEU asistento Mantauto Ružo, lektorės dr. Jolantos Salduikaitytės, Filosofijos katedros vedėjo doc. dr. Liutauro Degėšio tarnybinius raštus, kuriais atsisakoma studentą [pareiškėją] priimti į paskaitas ir seminarus.“

Kontrolierius 2016-11-14 raštu Nr. 395 kreipėsi į LEU Visuotinės istorijos katedros vedėją prof. dr. Juozą Skirių prašydamas „<...> informuoti apie <...> komisijos, sudarytos 2016 m. lapkričio 2 d. dekaną įsakymu Nr. II-79 „Dėl komisijos sudarymo [pareiškėjo] prašymui nagrinėti“, sprendimo priėmimą.“

LEU 2016 m. lapkričio 17 d. el. laišku Tarnybai atsakė į 2016-11-11 raštą S-389 ir 2016-11-14 raštą Nr. S-395 ir pateikė dokumentus dėl pareiškėjo: studento tapatybę patvirtinančius dokumentus, pažymą apie studento seminarų lankomumą, tarnybinius doc. dr. Jolantos Salduikaitytės, Mantauto Ružo, doc. dr. Liutauro Degėšio ir doc. dr. Deimanto Karvelio pranešimus ir LEU Istorijos fakulteto komisijos dėl [pareiškėjo] prašymo 2016 m. lapkričio 7 d. sprendimą.

Kontrolierius 2016-11-14 raštu Nr. 396 kreipėsi į Studijų kokybės vertinimo centrą (toliau – SKVC) prašydamas:

„1) pateikti LEU Filosofijos bakalauro programos (612V50005) vertinimo išvadas ir akreditavimo pažymą;

2) nurodyti ir / ar pateikti tvarką, kuria vadovaujantis nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai dėstytojams, kurie gali dėstyti pagal Studijų kokybės vertinimo centro akredituotą programą.“

SKVC 2016-11-18 raštu Nr. S-3282 Kontrolieriui pateikė „<...> 2012 m. vasario 24 d. studijų programos *Filosofija* <...> akreditavimo pažymą SV5-11 <...>.“ ir nurodė, kad SKVC „<...> neatlieka dėstytojų atitikimo kvalifikaciniams reikalavimams vertinimo, todėl nėra kompetentingas atsakyti į atitinkamą klausimą.“ Taip pat nurodė, kad „specifiniai reikalavimai dėstytojams gali būti nustatyti Studijų kryptių aprašuose <...>.“

2016 m. lapkričio 14 d. pareiškėjas Tarnybai pateikė prašymą pripažinti „<...> LEU istorijos fakulteto komisijos sprendimą <...> nepagrįstu ir negaliojančiu.“

Kontrolierius 2016-11-17 raštu Nr. S-402 kreipėsi į doc. dr. Deimantą Karvelį, prašydamas pateikti:

- „1) [pareiškėjo] prašymą;
- 2) įsakymą dėl komisijos sudarymo;
- 3) komisijos sudarymo tvarką ir komisijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus.“

Doc. dr. Deimantas Karvelis 2016-11-21 raštu Nr. 25-R4-999 pateikė dokumentus dėl anksčiau minėtos komisijos sudarymo.

Kontrolierius 2016-11-17 raštu Nr. S-410 kreipėsi į LEU ir LEU Filosofijos katedrą prašydamas patikslinti informaciją, gautą iš LEU 2016 m. lapkričio 18 d. el. laišku:

- „1) visų pažymoje paminėtų seminarų pavadinimus ir datas;
- 2) seminarų, kuriuose studentas [pareiškėjas] nedalyvavo, pavadinimus ir datas;
- 3) studento [pareiškėjo] nedalyvavimą seminaruose pateisinančias priežastis.“

Kontrolieriui prašoma informacija nebuvo pateikta, todėl 2016-12-05 raštu S-446 buvo pakartotinai kreiptasi į LEU, doc. dr. Deimantą Karvelį ir doc. dr. Liutaurą Degėsį prašant pateikti:

- „1) studento [pareiškėjo] lankomumo ataskaitą su dalykų pavadinimais, datomis, patvirtintą dėstytojų parašais;
- 2) studento [pareiškėjo] nedalyvavimą seminaruose pateisinančias priežastis;
- 3) pirmo kurso filosofijos studentų anonimines anketas.“

Doc. dr. Deimanto Karvelio 2016 m. gruodžio 8 d. el. laišku pateiktoje pažymoje apie studento seminarų lankomumą pareiškėjo lankomumo duomenys Mantauto Ruzo dėstomo dalyko „Filosofijos istorija (Antika)“ seminaruose nebuvo nurodyti.

Kontrolierius 2017 sausio 4 d. el. laišku kreipėsi į LEU, doc. dr. Deimantą Karvelį, doc. dr. Liutaurą Degėsį ir Mantautą Ruzą, primindamas, kad nėra pateikti dokumentai, kurių buvo prašyta 2016-11-22 raštu Nr. S-411 ir prašydamas patikslinti LEU 2016-11-24 pažymą apie studento seminarų lankomumą (Nr. I9-184), kurią LEU siuntė 2016-12-08 el. laišku. Taip pat papildomai paprašė pateikti „<...> LEU asistento Mantauto Ruzo, lektorės dr. Jolantos Saldukaitytės, filosofijos katedros vedėjo doc. dr. Liutauro Degėsio akademinės veiklos aprašus, patvirtintus ir pateiktus atestacijos, konkursų ir priėmimo komisijai (pagal Lietuvos edukologijos universiteto dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų konkursų organizavimo, atestavimo ir minimalių kvalifikacinių reikalavimų nustatymo tvarkos aprašą).“

2017 m. sausio 5 d. Mantautas Ruzas el. laišku patikslino LEU 2016-11-24 pažymą Nr. I9-184 „Apie studento seminarų lankomumą“, nurodydamas, kuriuose jo dėstomo dalyko „Filosofijos istorija (Antika)“ užsiėmimuose dalyvavo studentas (pareiškėjas).

LEU, doc. dr. Deimantas Karvelis ir doc. dr. Liutauras Degėsys visos Kontrolieriaus prašytos informacijos iki šiol nepateikė.

Kontrolierius 2016-12-05 raštu Nr. S-445 kreipėsi į LEU Etikos ir ginčų komisijos pirmininką prof. dr. Saulių Stanaitį prašydamas pateikti:

- „1) 2016 m. lapkričio 17 d. el. laiške minimos LEU Etikos ir ginčų komisijos (toliau – komisijos) sprendimą (2016 m. lapkričio 22 d. komisijos posėdis);
- 2) Komisijos minėto posėdžio protokolą ir garso įrašą.“

2016 m. gruodžio 9 d. LEU Etikos ir ginčų komisijos pirmininkas Kontrolieriui pateikė LEU Etikos ir ginčų komisijos 2016 m. gruodžio 5 d. posėdžio protokolą ir garso įrašą.

Išanalizavus ir įvertinus pareiškėjo, LEU, doc. dr. Deimanto Karvelio, doc. dr. Liutauras Degėsio, asistento Mantauto Ruzo ir SKVC pateiktą informaciją ir teisinį reglamentavimą, nustatyta:

1. Dr. Jolanta Saldukaitytė „Platono ir Aristotelio“ seminario metu pareiškėjui paprašius jo (pareiškėjo) pasiteirauti, ar jis (pareiškėjas) viską suprato („<...> ar aš supratau viską.“), atsakė „man neįdomu“ ir toliau tęsė diskusiją su kitais seminare dalyvavusiais studentais.

LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklių, patvirtintų 2012 m. rugsėjo 26 d. Senato nutarimu Nr. 140 (toliau – LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklės), 55 punkte įtvirtinti Universiteto darbuotojų veiklos svarbiausi etikos principai, iš kurių – „teisingumas. Darbuotojas privalo vienodai tarnauti visiems Universiteto bendruomenės nariams <...>“ (LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklių 55.2 papunktis) ir „pavyzdingumas. Darbuotojas privalo deramai atlikti savo pareigas, nuolat tobulėti, būti nepriekaištingos reputacijos, tolerantiškas, pagarbus ir tvarkingas;“ (LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklių 55.7 papunktis).

LEU Akademinės etikos kodekso, patvirtinto LEU rektoriaus 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu „Dėl [LEU] Etikos kodekso patvirtinimo“ Nr. 1-408 (toliau – LEU etikos kodeksas), 6.3 papunktyje, be kita ko, nurodyta „visiems Universiteto bendruomenės nariams užtikrinti vienodas teises, galimybes ir tinkamas darbo sąlygas“.

LEU etikos kodekso 8.4 papunktyje nustatyta „Netoleruoti nepakantumo kitokiai studentų <...> nuomonei ir argumentuotai kritikai, neignoruoti arba sąmoningai neriboti <...> studento teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę <...>“.

Pažymėtina, kad LEU vidaus teisės aktai nedetalizuoja taisyklių, taikytinų dėstyto ir studijavimo metu, tačiau SKVC pateikto Filosofijos studijų krypties aprašo 26 ir 28 punktuose atitinkamai nustatyta, kad „Dėstyto ir studijavimo metu turi būti taikomos tradicinės studijų formos (paskaitos, seminarai, diskusijos, disputai, tekstų analizė, rašto darbai) ir interaktyvieji dėstyto metodai (situacijų imitacija ir analizė, projektinė veikla, socialiniai ir imitaciniai veiksmai, debatai, konfliktų analizė ir sprendimai, dėstyti pasitelkiama internetinė aplinka).“ ir „Studijų procese turi būti skatinamas demokratiškas ir atviras studijuojančiųjų bendravimas ir dialoginis mąstymas.“

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas skundo aplinkybes ir minėtą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad dr. Jolantos Saldukaitytės toks elgesys, kaip atsakymas „man neįdomu“, pareiškėjui paprašius jo (pareiškėjo) pasiteirauti, ar pareiškėjas viską suprato, ir toliau tęsimas diskusijos su kitais seminare dalyvavusiais studentais, yra neužtikrinantis vienodų teisių, galimybių ir tinkamų darbo sąlygų ir ignoruojantis pareiškėją.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kad dr. Jolanta Saldukaitytė, būdama LEU darbuotoja (dėstytoja) ir vykdydama jai priskirtas funkcijas privalėjo, be kita ko, vadovautis minėtais teisingumo ir pavyzdingumo principais, ir „Platono ir Aristotelio“ seminario metu pareiškėjui paprašius jo (pareiškėjo) pasiteirauti, ar pareiškėjas viską suprato, atsakė „man neįdomu“ ir toliau tęsė diskusiją su kitais seminare dalyvavusiais studentais, konstatuotina, kad toks dr. Jolantos Saldukaitytės elgesys prieštaravo LEU etikos kodekso 6.3 ir 8.4 papunkčiuose nustatytiems akademinės etikos principams.

2. Doc. dr. Liutauras Degėsys paskaitos metu, kilus asmeninio pobūdžio diskusijai su pareiškėju dėl, anot L. Degėsio, paskaitos *griovimo*, pasiūlė „<...> labai rimtai <...> peržiūrėti savo

pozicija, nes mes rasim būdą jus [pareiškėją] sutvarkyti.“; tos pačios paskaitos metu pridūrė, kad „<...> jūsų kontrolinius aš peržiūrėjau – tai pagrindo dideliame pasipūtume nėra.“; kito užsiėmimo metu pastebėjęs, kad pareiškėjas daro paskaitos garso įrašą, nurodė pareiškėjui – „jūs neturite teisės. Prašau išjungti.“; šiuo atveju, pareiškėjas pareikalavo teisinio pagrindo, kuriuo vadovaujantis neleidžiama įrašinėti paskaitos; dėstytojas tokio teisinio pagrindo nenurodė, ir pareiškėjui atsisakius išjungti mobilųjį telefoną, išsivedė kitus studentus į savo kabinetą, sakydamas: „einam į mano kabinetą, [pareiškėją], jūs išjungiamas iš šitos paskaitos, sėdėkit, užsirašinėkit, aš jūsų nekviėčiu.“

LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklių 55 punkte įtvirtinti Universiteto darbuotojų veiklos svarbiausi etikos principai, iš kurių – „teisingumas. Darbuotojas privalo vienodai tarnauti visiems Universiteto bendruomenės nariams <...>“ (LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklių 55.2 papunktis) ir „pavyzdingumas. Darbuotojas privalo deramai atlikti savo pareigas, nuolat tobulėti, būti nepriekaištingos reputacijos, tolerantiškas, pagarbus ir tvarkingas;“ (LEU Vidaus darbo tvarkos taisyklių 55.7 papunktis).

LEU etikos kodekso 6.2 papunktyje nustatyta „Netoleruoti atveju, kai siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka <...>“.

LEU etikos kodekso 6.3 papunktyje, be kita ko, nurodyta „visiems Universiteto bendruomenės nariams užtikrinti vienodas teises, galimybes ir tinkamas darbo sąlygas“.

LEU etikos kodekso 8.4 ir 8.5 papunkčiuose atitinkamai nustatyta „Netoleruoti nepakantumo kitokiai studentų <...> nuomonei ir argumentuotai kritikai, neignoruoti arba sąmoningai neriboti <...> studento teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę <...>“ ir „Pagarbiai ir korektiškai atsiliiepti apie <...> studentų gebėjimus, teorines pažiūras ir asmenines savybes. Neaptarinėti studentų gebėjimų, teorinių pažiūrų ir asmeninių savybių su trečiaisiais asmenimis ar nedalyvaujant <...> patiems studentams;“.

Pažymėtina, kad LEU vidaus teisės aktai nedetalizuoja taisyklių, taikytinų dėstytojų ir studijavimo metu, nėra nustatyti paskaitų, seminarų ir kitų užsiėmimų vedimo ir studentų dalyvavimo paskaitose, seminaruose ar kituose užsiėmimuose reikalavimai, kaip ir nėra nustatyta, ar gali studentas paskaitų, seminarų ar kitų užsiėmimų metu uždavinėti klausimus, diskutuoti su dėstytoju nagrinėjama tema ir kita, tačiau SKVC pateikto Filosofijos studijų krypties aprašo 26 ir 28 punktuose atitinkamai nustatyta, kad „Dėstyto ir studijavimo metu turi būti taikomos tradicinės studijų formos (paskaitos, seminarai, diskusijos, disputai, tekstų analizė, rašto darbai) ir interaktyvieji dėstyto metodai (situacijų imitacija ir analizė, projektinė veikla, socialiniai ir imitaciniai veiksmai, debatai, konfliktų analizė ir sprendimai, dėstyti pasitelkiama internetinė aplinka).“ ir „Studijų procese turi būti skatinamas demokratiškas ir atviras studijuojančiųjų bendravimas ir dialoginis mąstymas.“

Be to, LEU vidaus teisės aktuose nėra nustatyta garso įrašų darymo paskaitose, seminaruose ar kituose užsiėmimuose tvarka.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas skundo aplinkybes ir minėtą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad:

– doc. dr. Liutauro Degėšio toks elgesys, kaip prašymas nedaryti garso įrašo paskaitos metu, kitų studentų išsivedimas iš auditorijos paskaitos metu į kabinetą, neleidimas pareiškėjui tęsti dalyvavimo paskaitoje dėl pareiškėjo nepaklausymo išjungti mobiliojo telefono, kuriuo buvo daromas paskaitos garso įrašas, yra nepagrįstas ir neužtikrinantis vienodų teisių, galimybių ir tinkamų darbo sąlygų pareiškėjui;

– pasiūlymas „labai rimtai <...> peržiūrėti savo poziciją, nes mes rasim būdą jus [pareiškėją] sutvarkyti“ yra bauginančio pobūdžio;

– frazė „<...> jūsų kontrolinius aš peržiūrėjau – tai pagrindo dideliam pasipūtimui nėra“ pasakyta kitų paskaitoje dalyvavusių studentų akivaizdoje yra nepagarbus ir nekorektiškas atsiliepimas apie pareiškėjo gebėjimus ir asmenines savybes ir pareiškėjo gebėjimų ir asmeninių savybių aptarinėjimas ir su trečiaisiais asmenimis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kad doc. dr. Liutauras Degėsys, būdamas LEU darbuotojas ir vykdydamas jam priskirtas funkcijas privalėjo, be kita ko, vadovautis minėtais teisingumo ir pavyzdingumo principais, ir vedamų užsiėmimų metu pareiškėjui pasakė „<...> labai rimtai <...> peržiūrėti savo poziciją, nes mes rasim būdą jus [pareiškėją] sutvarkyti.“, „<...> jūsų kontrolinius aš peržiūrėjau – tai pagrindo dideliam pasipūtimui nėra.“ ir, pareiškėjui atsisakius išjungti mobilųjį telefoną, kuriuo buvo daromas paskaitos garso įrašas, kitus studentus išsivedė į kabinetą, sakydamas: „<...> [pareiškėjau], jūs išjungiamas iš šitos paskaitos, sėdėkit, užsirašinėkit, aš jūsų nekviėčiu.“, konstatuotina, kad toks doc. dr. Liutauras Degėsys prieštaravo LEU etikos kodekso 6.2, 6.3, 8.4 ir 8.5 papunkčiuose nustatytiems akademinės etikos principams.

3. Doc. dr. Deimantas Karvelis, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių ir prašymo, skundo ar kito kreipimosi faktą patvirtinančio dokumento formos patvirtinimo“ 34 punktu, kuriame nustatyta, kad „Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje.“, į pareiškėjo 2016 m. spalio 17 d. prašymą dėl akademinė atostogų suteikimo atsakė 2016 m. spalio 27 d. raštu „Dėl 2016 m. spalio 17 dienos prašymo“ (pabraukta mūsų). Minėtame rašte nurodyta, kad pareiškėjui akademinės atostogos, vadovaujantis LEU Studijų tvarkos aprašu, patvirtintu 2014 m. vasario 19 d. Senato nutarimu Nr. 292, negali būti suteikiamos, nes „iš visų <...> priežasčių objektyvia gali būti tik sveikatos sutrikimai.“, kuriuos patvirtinti gali medicininė pažyma.

Taip pat pokalbio su pareiškėju metu nurodė, kad doc. dr. Liutauras Degėsys „<...> šiandien į paskaitas Jūsų nepriims, nes Jūs sugriovėte šiandien jam dvi paskaitas, nuo visų kitų užsiėmimų jis mielai laukia Jūsų paskaitose ir viliasi, kad Jūs laikysitės viso reglamento: paskaitos metu netrukdysite jam dėstyti ir atsakinėsit į klausimus tik tada, kai vyksta perskaitytos literatūros analizė ir kai studentai kalba iš gautų užduočių.“, ir kad „<...> kai dėstytojas skaito paskaitą, tai nėra „press“ konferencija, <...> ir nutraukinėti ištiesi dėstytojo paskaitą savo klausimais, pirma tai yra netinkamas stilius ir pagal reglamentą paskaitos taip nevyksta. <...> Seminariniuose užsiėmimuose, kai vyksta perskaitytos literatūros diskutavimas, analizė, tai įmanoma, paskaitoje – ne. Paskaita yra dėstytojo skaitoma medžiaga studentijai.“

LEU Studijų tvarkos aprašo, patvirtinto 2014 m. vasario 19 d. Senato nutarimu Nr. 292 (toliau – Aprašas), 25.2 papunktyje nustatyta, kad akademinės atostogas suteikti galima „<...> esant objektyvioms priežastims sustabdyti studijas dėl ligos ir (arba) neįgalumo, vaiko priežiūros arba kitų priežasčių <...>.“

LEU Statuto 65 punkte nustatytos fakulteto dekanų (instituto direktoriaus) funkcijos, iš

kurių viena – „koordinuoja ir organizuoja studijų bei studentų ugdymo procesą <...>“ (LEU Statuto 65 punkto 1 papunktis).

LEU etikos kodekso 6.3 papunktyje, be kita ko, nurodyta „visiems Universiteto bendruomenės nariams užtikrinti vienodas teises, galimybes ir tinkamas darbo sąlygas“.

LEU etikos kodekso 7.3 papunktyje, be kita ko, nustatyta „siekti, kad kolektyve vyrautų palankūs, savitarpio pasitikėjimu paremti santykiai, tolerancijos, komandinio darbo atmosfera. Netoleruoti šmeižto, apkalbų įžeidinėjimų, neigiamų emocijų demonstravimo, nereikšmingų, asmeninio pobūdžio konfliktų bei intrigų eskalavimo, ypač tais atvejais, kai dėl bendruomenės narių tarpusavio antipatijos ar nesutarimų nukenčia studentai ar kiti Universiteto bendruomenės nariai.“

Pažymėtina, kad LEU vidaus teisės aktai nedetalizuoja taisyklių, taikytinų dėstyto ir studijavimo metu, nėra nustatyti paskaitų, seminarų ir kitų užsiėmimų vedimo ir studentų dalyvavimo paskaitose, seminaruose ar kituose užsiėmimuose reikalavimai, kaip ir nėra nustatyta, ar gali studentas paskaitų, seminarų ar kitų užsiėmimų metu uždavinėti klausimus, diskutuoti su dėstytoju nagrinėjama tema ir kita.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas skundo aplinkybes ir minėtą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad:

– *doc. dr. Deimanto Karvelio atsakymas į pareiškėjo prašymą dėl akademinė atostogų suteikimo buvo pateiktas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių ir prašymo, skundo ar kito kreipimosi faktą patvirtinančio dokumento formos patvirtinimo“ 34 punktu ir Aprašo 25.2 papunkčiu, todėl pagrįstas ir teisėtas;*

– *doc. dr. Deimanto Karvelio teiginys, kad pareiškėjas sugriovė doc. dr. Liutauro Degėsio dvi paskaitas, ir LEU vidaus teisės aktuose nenustatytų dalyvavimo užsiėmimuose reikalavimų (reglamento) nurodymas yra nepagrįsti ir neužtikrinantys vienodų teisių, galimybių ir tinkamų darbo sąlygų pareiškėjui;*

– *doc. dr. Deimanto Karvelio vykdomas studijų bei studentų ugdymo proceso koordinavimas ir organizavimas neužtikrino LEU etikos kodekso 7.3 papunkčio vykdymo.*

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kad doc. dr. Deimantas Karvelis, būdamas LEU darbuotojas (l. e. dekanı pareigas) ir vykdydamas jam priskirtas funkcijas privalėjo, be kita ko, vadovautis minėtais teisingumo ir pavyzdingumo principais, ir teigė, kad pareiškėjas sugriovė doc. dr. Liutauro Degėsio dvi paskaitas, nurodė LEU vidaus teisės aktuose nenustatytus dalyvavimo užsiėmimuose reikalavimus (reglamentą), konstatuotina, kad toks doc. dr. Deimanto Karvelio elgesys prieštaravo LEU etikos kodekso 6.3 ir 7.3 papunkčiuose nustatytiems akademinės etikos principams.

Pažymėtina, kad atsižvelgdamas į nagrinėjamo skundo objektą, Kontrolierius LEU Istorijos fakulteto komisijos [pareiškėjo] prašymui nagrinėti 2016-11-07 sprendimo ir LEU Etikos ir ginčų komisijos 2016-12-05 sprendimo pagrįstumo nenagrinėjo.

Atsižvelgdamas į tai, kad teisės aktas, reglamentuojantis papildomą popaskaitinę veiklą LEU, ir LEU asistento Mantauto Ruzo vedamo mokslinio būrelio programa, kurioje būtų numatyti mokslinio būrelio tikslai, vertybinės nuostatos, dalyvavimo mokslinio būrelio veikloje taisyklės ir kita, Tarnybai nebuvo pateikti, į duomenų, patvirtinančių LEU asistento Mantauto Ruzo bandymą

suburti studentus į neteisėtus “filmų seansus“, trūkumą, Kontrolierius neturėjo galimybės vertinti minėto būrelio veiklos teisėtumo. Taip pat dėl duomenų, patvirtinančių pareiškėjo išvadinimą “nenormaliu“, viešai prieš auditoriją, pareiškėjui negirdint, ir pareiškėjo pašiepimą, trūkumo Kontrolierius vertinti minėtų aplinkybių neturėjo galimybės.

Taip pat pareiškėjo nurodytų LEU dėstytojų doc. dr. Liutauro Degėsio ir asistento Mantauto Ruzo kvalifikacijos, žinių lygio ir kompetencijos dėl duomenų trūkumo pagal kompetenciją Kontrolierius nevertino.

Atsižvelgdamas į nagrinėjamo skundo objektą, Kontrolierius pareiškėjo elgesio akademinės etikos ir procedūrų požiūriu nevertino.

Kontrolierius, įvertinęs pareiškėjo, LEU, doc. dr. Deimanto Karvelio, doc. dr. Liutauro Degėsio, asistento Mantauto Ruzo ir SKVC pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 1 punktu:

n u s p r e n d ė:

informuoti pareiškėją, Lietuvos edukologijos universitetą ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie doc. dr. Deimantą Karvelį, doc. dr. Liutaurą Degėsį ir dr. Jolantą Saldukaitytę, padariusius akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas